

Gods boodschap voor ons

Tekst: dr. M.J. Paul

Bij de opening van het Cornelis Graafland Centrum is ook de Themagroep Hermeneutiek opgericht. Inmiddels is deze groep bijeen geweest en wij hebben nagedacht over de invulling. Een indruk van onze bezinning.

Het woord hermeneutiek betekent in de klassieke zin: de uitleg van de boodschap en de vertolking naar nu. Dat wil zeggen: exegese van de bijbeltekst en het maken van de toepassing naar ons.

De laatste tijd krijgt de lezer (of hoorder) een grotere rol in de hermeneutiek: hoe komt de boodschap over? Wat kan hij of zij met de boodschap in het eigen leven? Is die boodschap voor iedereen hetzelfde, of mogen eigen ervaringen de overdracht kleuren? In welke mate kunnen wij overweg met teksten uit een heel andere tijd en cultuur?

Deelvragen

In onze bezinning kwamen de volgende deelvragen naar voren:

1. Een filosofische analyse: wat is hermeneutiek precies en welke factoren bepalen ons verstaan van geschriften? Wat betekent dit voor ons lezen van de Bijbel?
2. Een analyse van de hedendaagse literatuur over dit onderwerp: verschuivingen in gereformeerde kring (bijvoorbeeld S. Greijdanus, J. van Bruggen, A.L.Th. de Bruijne) en boeken van buitenlandse auteurs als K. Vanhoozer.
3. Een onderzoek vanuit de systematische theologie. Hoe spreekt de dogmatiek over dit onderwerp en hoe is de relatie met het Schriftgezag?
4. De invalshoek van de exegese en de bijbelse theologie. Wat zegt de Schrift over Gods spreken en over de boodschap voor ons mensen?
5. Hoe openbaart God Zich in de schepping (natuur) en wat betekent dat voor de uitleg van de Bijbel?

Groeimodel

Deze deelthema's vormen slechts een invalshoek, omdat alle thema's elkaar raken. De deelnemers aan de bezinning hebben hun voorkeur uitgesproken voor een van de onderwerpen en gaan daarin onderzoek doen. De bedoeling is dat er in de volgende vergadering korte presentaties komen om de onderwerpen beter af te bakenen en verder uit te diepen. Het is tevens mogelijk dat nieuwe deelnemers aansluiten

bij de gevormde groepjes.

Met deze benadering is gekozen voor een groei-model, waarin gaandeweg meer focus aangebracht wordt. Hopelijk is het mogelijk na verloop van tijd een bundel samen te stellen over het onderwerp hermeneutiek om zo meer helderheid te verschaffen over de vele verschuivingen die er op dit gebied gaande zijn.

Gods spreken

Tijdens onze ontmoeting gingen we ook in op het onderwerp 'Het spreken van God', zoals dat in de

Bijbel genoemd wordt. Hoe sprak Hij? Was Zijn stem dan hoorbaar? Wel voor Samuël in de tabernakel (1 Sam.3), maar hoe lag dat bij de profeten? Het woord van God 'kwam' tot hen, soms in een visioen. Hebben zij daarna eigen woorden gebruikt om de boodschap vorm te geven?

In de dogmatische bezinning is sprake van de organische inspiratieleer, waarbij mensen ingeschakeld worden. Zo heeft Lukas onderzoek verricht naar de gebeurtenissen die hij in zijn Evangelie beschrijft (Luk.1:3). Maar hoe zit het met de citaten waarin God aan het woord is?

De onlangs overleden oudtestamenticus C.J. Labuschagne meende dat in alle gevallen de inbreng van de mensen erg groot was. Zij dachten dat iets de wil van God was en vertelden dat in de directe rede: 'God zei'. Voor ons betekent het echter dat wij dit niet al te letterlijk op moeten vatten. Volgens deze auteur geldt: 'God sprak bij wijze van spreken.'

Velen van ons zullen dit standpunt afwijzen, maar hoe sprak God dan? En hoe weten wij dat de hoorders het bij het rechte eind hadden?

Er zijn genoeg vragen om verder onderzoek naar te verrichten. Hiermee hopen we de gemeenten te dienen. ■

De lezers van *De Waarheidsvriend* worden via deze rubriek op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rond het Cornelis Graafland Centrum.

Paulus schrijft brieven aan de gemeenten. Schilderij van Valentin de Boulogne, rond 1618-1620.

Dr. M.J. Paul is voorzitter van de Themagroep Hermeneutiek. Hij is als oudtestamenticus verbonden aan de CHE.